

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Szczecinie

LSZ – 4114-01-12/2013
I/13/001

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Szczecinie
ul. Jacka Odrowąża 1, 71-420 Szczecin
T +48 91 831 39 00, F +48 91 831 39 66
lsz@nik.gov.pl

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	I/13/001 – Wykonanie przez gminy województwa zachodniopomorskiego zadań w zakresie opieki nad zwierzętami bezdomnymi i zapobiegania bezdomności zwierząt.
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Szczecinie.
Kontroler	Leszek Smykowski, specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr 85836 z dnia 12.04.2013 r. (dowód: akta kontroli str. 1-2)
Jednostka kontrolowana	Urząd ¹ Gminy ² Bielice.
Kierownik jednostki kontrolowanej	Zdzisław Lech Twardowski, Wójt ³ Gminy Bielice. (dowód: akta kontroli str. 3-4)

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna

Najwyższa Izba Kontroli negatywnie ocenia⁴ realizację przez Urząd Gminy Bielice zadań z zakresu opieki nad zwierzętami bezdomnymi i zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie Gminy w latach 2012-2013 (do 31.03.).

Uzasadnienie oceny ogólnej

W badanym okresie przepisy prawa miejscowego regulujące w Gminie ochronę zwierząt nie uwzględniały dyspozycji ustawowych. Nie uchwalono wymagań, jakie powinien spełniać przedsiębiorca ubiegający się o uzyskanie zezwolenia na prowadzenie na terenie Gminy działalności m.in. w zakresie ochrony przed bezdomnymi zwierzętami, co było niezgodne z art. 7 ust. 3 ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach⁵. Uchwalony 30.03.2012 r. przez Radę Gminy Program przeciwdziałania bezdomności zwierząt został zakwestionowany przez Wojewodę Zachodniopomorskiego i nie został wprowadzony w życie. Do zakończenia kontroli NIK, Wójt nie przedstawił Radzie Gminy projektu uchwały w sprawie programu przeciwdziałania bezdomności zwierząt w 2013 r. Brak w 2012 i 2013 r. programów opieki nad zwierzętami bezdomnymi jest sprzeczny z obowiązkiem określonym art. 11a ust. 1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ochronie zwierząt⁶. Zlecenie przez Wójta w badanym okresie wyłapywania bezdomnych zwierząt, wobec braku ww. programów, w świetle wymagań art. 11 ust. 3 ustawy o ochronie zwierząt naruszało obowiązujące przepisy.

Wójt zlecał wyłapywanie zwierząt firmie Animal Control, która nie posiadała zezwolenia na prowadzenie takiej działalności w Gminie, co było niezgodne z art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 20 grudnia 1996 r., o gospodarce komunalnej⁷ w związku art. 7

¹ Dalej: Urząd.

² Dalej: Gmina.

³ Dalej: Wójt.

⁴ Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna.

⁵ (Dz.U. z 2012 r., poz. 391 ze zm.), zwana dalej ustawą o utrzymaniu czystości.

⁶ (Dz.U. 2003 r. Nr 106, poz. 1002 ze zm.) zwana dalej ustawą o ochronie zwierząt

⁷ Dz.U. z 2011 r. Nr 45, oz 236

ust. 1 pkt 3 ustawy o utrzymaniu czystości. Jednocześnie Wójt zlecał wylapywanie bezdomnych psów bez zapewnienia im miejsca w schronisku, co naruszało art. 11a ust. 3 ustawy o ochronie zwierząt. Bezdomne zwierzęta wylapane w Gminie przekazywane były do Hotelu dla psów i kotów w Sierakowie, mimo, iż Urząd nie posiadał informacji czy prowadzący Hotel dysponował zezwoleniem Burmistrza Polic na prowadzenie schroniska dla zwierząt, oraz czy działalność ta prowadzona jest pod nadzorem służb weterynaryjnych. W latach 2012-2013 (do 31.03.) w Urzędzie nie dokumentowano faktu zlecenia wylapywania zwierząt, nie gromadzono informacji o złapanych zwierzętach umożliwiających ich identyfikację. Urząd nie posiadał też informacji o liczbie zwierząt poddanych zabiegowi sterylizacji lub kastracji i oddanych do adopcji.

W latach 2012-2013 (do 31.03.) Urząd nie podejmował działalności informacyjno-popularyzatorskiej mającej na celu zapobieganie bezdomności zwierząt w Gminie oraz nie zawarł umów z podmiotami świadczącymi usługi w zakresie opieki nad bezdomnymi zwierzętami.

Pomimo negatywnej oceny funkcjonowania Urzędu w latach 2012-2013 (do 31.03), NIK pozytywnie ocenia działania Wójta podjęte w marcu i kwietniu 2013 r. w celu dostosowania kontrolowanej działalności Gminy do aktualnych wymogów prawa.

II. Opis ustalonego stanu faktycznego.

1. Wykonywanie obowiązków dotyczących organizacji opieki nad zwierzętami bezdomnymi, w tym regulacji prawnych (przepisów prawa miejscowego, uchwał rad gmin, zezwoleń) odnoszących się do ochrony zwierząt.

Opis stanu
faktycznego

1.1. Do 31.03.2013 r. Rada Gminy nie określiła wymagań jakie powinien spełniać przedsiębiorca ubiegający się o uzyskanie zezwolenia na prowadzenie działalności w zakresie dotyczącym ochrony przed bezdomnymi zwierzętami oraz prowadzenia schronisk dla bezdomnych zwierząt, tj. określonym w art. 7 ust. 1 pkt 3 i 4 ww. ustawy o utrzymaniu czystości.

Wójt wyjaśnił, że przyczyną był brak właściwej interpretacji przepisów o utrzymaniu czystości i porządku w Gminie przez urzędnika odpowiedzialnego za te zagadnienia i stwierdził, że projekt uchwały uwzględniający ww. informacje opracowany zostanie i przedłożony do uchwalenia Radzie w terminie do 30.06.2013 r.

(dowód: akta kontroli str. 4-5, 6-12, 136-144, 146-160, 169-172)

Wójt w latach 2012-2013 (do 31.03.) nie wydawał zezwoleń na prowadzenie przez przedsiębiorców działalności w zakresie ochrony przed bezdomnymi zwierzętami.

W latach 2012-2013 (do 31.03.) na terenie Gminy wylapywanie bezdomnych zwierząt prowadziła firma Animal Control z Polic, która nie posiadała zezwolenia Wójta na prowadzenie działalności w zakresie określonym w art. 7 ust. 1 pkt 3 ustawy o utrzymaniu czystości, co naruszało przepisy art. 7 ust. 1 pkt 3 ww. ustawy. Stan ten przedstawiono w pkt 2.2. wystąpienia.

(dowód: akta kontroli str. 136-144, 146-160, 161-168)

1.2. Rada Gminy w dniu 30.03.2012 r. uchwaliła Program przeciwdziałania bezdomności zwierząt na terenie Gminy (zwany dalej Programem). Program nie przewidywał znakowania zwierząt w Gminie oraz nie wskazywał wysokości środków finansowych przeznaczonych na jego realizację, co było niezgodne z art. 11a ust. 5 ustawy o ochronie zwierząt.

(dowód: akta kontroli str. 6-12, 136-144)

W dniu 06.04.2012 r. wpłynęło do Urzędu pismo Wojewody Zachodniopomorskiego stwierdzające, że uchwalony w dniu 30.03.2012 r. przez Radę Gminy Program nie spełniał wszystkich wymogów i nie zawierał wymaganych przez prawodawcę elementów odnoszących się do:

- gospodarstwa rolnego wyłonionego w celu zapewnienia miejsca dla zwierząt gospodarskich (art. 11a ust. 2 pkt 7 ustawy o ochronie zwierząt);
- wysokości środków finansowych przeznaczonych na realizację *Programu* obowiązującego w 2012 r. (art. 11a ust. 5 ustawy o ochronie zwierząt);
- dokarmiania kotów wolnożyjących (art. 11a ust. 2 pkt 2 ustawy o ochronie zwierząt);
- usypiania ślepych miotów (art. 11a ust. 6 ustawy o ochronie zwierząt).

W powyższym piśmie Wojewoda zwrócił się z prośbą o udzielenie informacji, czy Rada podejmie działania zmierzające do dostosowania uchwały do przepisów obowiązującego prawa poprzez uzupełnienie treści Programu o brakujące elementy.

W odpowiedzi na powyższe pismo z dnia 16.04.2012 r. Wójt wyraził taką wolę, lecz zmian w ww. zakresie nie wprowadzono.

Wójt wyjaśnił, że przyczyną niewprowadzenia zmian było przeoczenie pracownika zatrudnionego na stanowisku odpowiedzialnym za opiekę nad bezdomnymi zwierzętami, a ponadto brak środków finansowych na realizację zadań Programu. Uwagi zostały uwzględnione w projekcie Programu na 2013 r.

(dowód: akta kontroli str. 6-12, 14, 23-25, 26-28, 136-144, 146-160, 169-172)

1.3. Wójt w terminie do 31.03.2013 r. nie przedłożył Radzie Gminy projektu uchwały w sprawie przyjęcia *Programu przeciwdziałania bezdomności zwierząt na terenie Gminy w 2013 r.*. Było to niezgodne z dyspozycją art. 11a ust. 1 ustawy o ochronie zwierząt.

Wójt wyjaśnił, że przyczyną była zmiana pracownika na stanowisku pracy, któremu przypisano do realizacji to zadanie, a do końca czerwca 2013 r. planowane jest posiedzenie Rady, na którym zostanie przedłożony projekt takiej uchwały.

W trakcie kontroli NIK Wójt opracował projekt ww. *Programu* na 2013 r. i przesłał go w dniu 10.05.2013 r. do zaopiniowania podmiotom określonym w art. 11a ust. 7 ustawy o ochronie zwierząt.

(dowód: akta kontroli str. 13-22, 136-144, 146-160, 169-172)

1.4. Działając na podstawie art. 11a ust. 7 ustawy o ochronie zwierząt Wójt w dniu 22.02.2012 r. skierował do Towarzystwa Opieki nad Zwierzętami Oddział w Szczecinie, Powiatowego Lekarza Weterynarii w Pyrzycach⁸ oraz zarządów 6 kół łowieckich działających na obszarze Gminy projekt uchwały w sprawie przyjęcia Programu na 2012 r. celem zaopiniowania. Projekt ww. uchwały wysłano do tych instytucji 21 dni po terminie, o którym mowa w art. 11a ust. 7.

W dniu 29.02.2012 r. wpłynęła odpowiedź Sekretarza Koła Łowieckiego „Orlik”, która nie wносиła uwag i wniosków do projektu uchwały. Pozostałe koła łowieckie nie zaopiniowały przesłanego projektu.

W dniu 02.03.2012 r. wpłynęła odpowiedź PLW dotycząca projektu uchwały. W piśmie tym PLW zwracał uwagę na brak w projekcie zapisu określającego wysokość środków finansowych przeznaczonych na realizację Programu, o którym mowa w art. 11a ust. 5 ustawy o ochronie zwierząt. Wójt nie uwzględnił tych uwag w projekcie uchwały w sprawie przyjęcia *Programu*.

⁸ Dalej: PLW.

W powyższej sprawie Wójt wyjaśnił, że Gmina nie posiadała w 2012 r. odpowiednich środków finansowych na zapewnienie wszystkich potrzeb związanych z zapewnieniem opieki bezdomnym zwierzętom. Wójt stwierdził, że w opracowanym projekcie *Programu przeciwdziałania bezdomności zwierząt w 2013 r.*, który ma być przedstawiony Radzie do uchwalenia, uwzględniono uwagi do *Programu* uchwalonego w roku 2012.

(dowód: akta kontroli str. 6-12, 26-28, 136-144, 146-160)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności Urzędu w zakresie organizacji opieki nad zwierzętami bezdomnymi, w tym przepisów prawa miejscowego odnoszących się do ochrony zwierząt stwierdzono między innymi następujące nieprawidłowości:

- Wójt nie przedłożył Radzie Gminy projektu uchwały w sprawie wymagań, jakie powinien spełniać przedsiębiorca ubiegający się o uzyskanie zezwolenia na prowadzenie działalności w Gminie w zakresie wyłapywania bezdomnych zwierząt lub prowadzenia schroniska dla zwierząt,
- powierzenie w okresie od 1 stycznia 2012 r. do 31 marca 2013 r. firmie Animal Control wyłapywania bezdomnych zwierząt z terenu Gminy, mimo iż firma ta nie posiadała zezwolenia Wójta na prowadzenie działalności na terenie Gminy w zakresie ochrony przed bezdomnymi zwierzętami, co było sprzeczne z art. 3 ust. 2 ustawy o gospodarce komunalnej w związku z przepisem art. 7 ust. 1, pkt 3 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku,
- Wójt nie uwzględnił uwag Wojewody Zachodniopomorskiego zgłoszonych do Programu przeciwdziałania bezdomności zwierząt na terenie Gminy na 2012 r., i nie przedstawił Radzie Gminy projektu zmian do uchwały, przez co uchwała Rady nie weszła w życie,
- Wójt nie wysłał w terminie ustawowym projektu Programu na 2012 r. do zaopiniowania podmiotom, o których mowa w art. 11 ust. 7 ustawy o ochronie zwierząt,
- Wójt nie przedstawił do 31.03.2013 r. Radzie Gminy projektu uchwały w sprawie Programu przeciwdziałania bezdomności zwierząt na 2013 r.

Ocena
częstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia negatywnie działania Urzędu w badanym zakresie.

2. Wykonywanie zadań gminy w zakresie zapobiegania bezdomności oraz opieki nad zwierzętami domowymi

2.1. W okresie objętym kontrolą Wójt nie zawierał porozumień z organizacjami społecznymi, których statutowym celem działania jest ochrona zwierząt oraz nie zlecał im realizacji zadań własnych Gminy w zakresie objętym niniejszą kontrolą.

(dowód: akta kontroli str. 136-144)

Urząd nie podejmował działalności informacyjno-popularyzatorskiej mającej na celu zapobieganie bezdomności zwierząt w Gminie.

W powyższej sprawie Wójt wyjaśnił, że Gmina nie posiada odpowiednich środków finansowych na zapewnienie odpowiedniej oprawy dla działalności informacyjno-popularyzatorskiej w 2012 r. Projekt *Programu* na 2013 r. przewiduje podjęcie przez Urząd działalności w tym zakresie.

(dowód: akta kontroli str. 6-12, 136-144, 146-160)

W badanym okresie Urząd nie prowadził akcji znakowania (czipowania) zwierząt w Gminie.

Ustalono, iż w badanym okresie Gmina nie realizowała zadań związanych z opieką nad wolnożyjącymi kotami, w tym m.in. nie podpisała umów ze społecznymi opiekunami kotów.

Wójt wyjaśnił, że problem bezdomnych kotów nie występuje na terenie Gminy i nie był zgłaszany do Urzędu. W *Programie* uwzględniono współpracę ze społecznymi opiekunami wolnożyjących kotów na wypadek, gdyby konieczność takiej opieki została zgłoszona do Urzędu, aby można było działać w tej kwestii.

(dowód: akta kontroli str. 136-144, 146-160)

W latach 2012-2013 nie zlecono żadnemu podmiotowi zadań Gminy polegających na obowiązkowej sterylizacji i kastracji bezdomnych zwierząt oraz usypianiu ślepych miotów.

Wójt wyjaśnił, że przyczyną niezlecenia zadań polegających na obowiązkowej sterylizacji i kastracji bezdomnych zwierząt oraz usypiania ślepych miotów był brak środków finansowych w budżecie Gminy. W dniu 6.05.2013 r. Gmina przesłała ofertę w zakresie wykonania powyższych zadań, a po wyłonieniu wykonawcy podpisana zostanie z nim stosowna umowa.

(dowód: akta kontroli str. 6-12, 14, 23-25, 26-28, 136-144, 146-160, 169-172)

Gmina nie zawarła umowy z żadnym podmiotem mającym uprawnienia w powyższym zakresie.

Wójt wyjaśnił, że z podmiotami nie zostały zawarte umowy na wykonywanie usług w ww. zakresie, ponieważ były i są to interwencje sporadyczne i doraźne. W 2013 r. podjęto działania w celu wyłonienia wykonawców i podpisania z nimi umów.

(dowód: akta kontroli str. 136-144, 146-160)

2.2. Informacje o bezdomnych psach wyłapanych w latach 2012-2013 docierały do Urzędu od mieszkańców, sołtysów lub policji. Osobą odpowiedzialną za przyjmowanie takich zgłoszeń i zlecenie wyłapania bezdomnych zwierząt byli upoważnieni pracownicy Urzędu. Czynności przyjęcia zgłoszenia i telefonicznego zlecenia wykonania usługi nie były dokumentowane.

Wójt wyjaśnił, że w Urzędzie nie dokumentowano tych czynności, gdyż na fakturach przedstawianych przez zleceniobiorcę wyszczególniano wszelkie jej działania w tym zakresie. W chwili obecnej zgłoszenia są dokumentowane notatką służbową.

(dowód: akta kontroli str. 136-144, 146-160)

Analiza dokumentacji dotyczącej wyłapywania bezdomnych zwierząt z terenu Gminy wykazała, że czynności powyższe miały charakter stały.

(dowód: akta kontroli str. 136-144)

Do 09.05.2013 r. firma Animal Control nie występowała o wydanie i nie posiadała zezwolenia Wójta na prowadzenie działalności na terenie Gminy w zakresie wyłapywania bezdomnych zwierząt, którego wymóg określał art. 7 ust. 1 pkt 3 oraz ust. 6 ustawy o utrzymaniu czystości.

Wójt wyjaśnił, że przyczyną niewydania zezwolenia dla firmy Animal Control na prowadzenie działalności w ww. zakresie była nieznanomość przepisów i niewiedza pracownika zajmującego się bezdomnymi zwierzętami. Z tego samego powodu Gmina nie wystąpiła do firmy, by ta złożyła odpowiedni wniosek o zezwolenie. W dniu 18.04.2013 r. Gmina wysłała ofertę do ww. firmy, a przedsiębiorca zadeklarował, że złoży taki wniosek.

(dowód: akta kontroli str. 136-144, 146-147)

Zezwolenie na prowadzenie działalności w powyższym zakresie dla Animal Control Wójt wydał w dniu 10.05.2013 r. na podstawie wniosku, który wpłynął do Urzędu

tego samego dnia. Do wniosku załączono zaświadczenie o wpisie do ewidencji działalności gospodarczej prowadzonej przez Burmistrza Polic, zaświadczenie o ukończeniu kursu konwojentów/ kierowców zatrudnionych przy transporcie zwierząt oraz zezwolenie dla przewoźnika zwierząt wydane przez Powiatowego Lekarza Weterynarii w Szczecinie (ważne do 25.05.2015 r.). Zezwolenie wydano na 10 lat i spełniało ono wymogi określone w art. 9 ust. 1 ustawy o utrzymaniu czystości.

(dowód: akta kontroli str. 136-144, 146-160, 161-168)

W latach 2012-2013 (do 31.03.) wyłapywanie bezdomnych zwierząt na terenie Gminy Wójt zlecał firmie Animal Control. Wykonanie usługi za każdym razem z Urzędu zlecano telefonicznie. Wójt w okresie objętym kontrolą nie zawarł z firmą Animal Control umowy i nie określił w udokumentowany sposób warunków wykonywania ww. usług oraz zasad ich rozliczania.

Nie zawarcie przez Wójta umowy na wyłapywanie było niezgodne z wymaganiami § 4 i 5 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 26 sierpnia 1998 r. w sprawie zasad i warunków wyłapywania bezdomnych zwierząt⁹, stwierdzającymi, iż działania wyłapywania bezdomnych zwierząt przeprowadza podmiot, z którym została zawarta umowa.

Wójt wyjaśnił, że wyłapywanie bezdomnych psów z terenu Gminy odbywało się po ustnym sprecyzowaniu warunków pomiędzy pracownikiem Urzędu a firmą Animal Control, a Gmina podpisze w najbliższym czasie umowę z przedsiębiorcą, który uzyska zezwolenie na działalność w powyższym zakresie.

(dowód: akta kontroli str. 66-135, 136-144, 146-160)

Analiza dokumentacji znajdującej się w Urzędzie wykazała, że firma Animal Control umieszczala złapane z terenu Gminy zwierzęta w Hotelu dla psów i kotów w Sierakowie (Hotel dla psów).

Urząd nie posiadał udokumentowanej informacji, dotyczącej m.in. czy Hotel dysponował zezwoleniem Burmistrza Polic na prowadzenie schroniska dla zwierząt, oraz czy działalność ta prowadzona jest pod nadzorem służb weterynaryjnych.

Wójt wyjaśnił, że w roku 2012 Gmina nie posiadała umowy ani porozumienia ze schroniskiem dla bezdomnych zwierząt. W kwietniu 2013 r. rozesłano pisma do 8 schronisk na terenie województwa zachodniopomorskiego, pomorskiego i lubuskiego z propozycją współpracy. Jedynie Schronisko dla Zwierząt w Słupsku wyraziło chęć współpracy. Dodatkowo prowadzone są rozmowy ze Schroniskiem dla Bezdomnych Zwierząt w Kiczarowie.

(dowód: akta kontroli str. 136-144, 150-151)

Odławianie zwierząt bezdomnych bez zapewnienia im miejsca w schronisku dla zwierząt było sprzeczne z art. 11a ust. 2 pkt 1 ustawy o ochronie zwierząt, z § 4 pkt 2 i § 6 rozporządzenia w sprawie zasad i warunków wyłapywania bezdomnych zwierząt.

W latach 2012 – 2013 (do 11.03.) Hotel dla psów świadczył usługę przetrzymywania bezdomnych psów bez umowy zawartej z Gminą w tym zakresie. Umowę na wykonanie usługi prowadzenia hotelu dla zwierząt z terenu Gminy podpisano w dniu 12.03.2013 r. na okres do 11.04.2013 r. W umowie właściciel Hotelu dla psów zobowiązał się do:

- utrzymania bezdomnych zwierząt z terenu Gminy w warunkach zgodnych z ustawą o ochronie zwierząt,
- zapewnienia nadzoru lekarza weterynarii (w tym obowiązkowych szczepień),

⁹ Dz.U. Nr 116, poz. 753

- informowania pracowników Urzędu w terminie 30 dni o wydaniu, sprzedaży lub padnięciu psa,
- zakupu paszy dla przetrzymywanych zwierząt ze środków własnych z uwzględnieniem dziennych norm żywieniowych,
- przygotowania karmy i karmienia zwierząt,
- przekazywania zwierząt z hotelu do adopcji,
- prowadzenia działalności informacyjnej i popularyzacyjnej celem znalezienia dla zwierząt nowych właścicieli.

Przyjmowanie zwierząt miało się odbywać wyłącznie na telefoniczne zgłoszenie uprawnionego pracownika Urzędu. Właściciel Hotelu upoważniony został do wydawania zwierząt nowym właścicielom po upływie 14 dni od przyjęcia do Hotelu. Za powyższe usługi przewidziano wynagrodzenie 600 zł brutto za psa płatne w ciągu 14 dni od otrzymania faktury.

(dowód: akta kontroli str. 26-28, 136-144, 146-160)

Powyższa umowa nie określała obligatoryjnego przeprowadzania zabiegów kastracji i sterylizacji przetrzymywanych zwierząt.

(dowód: akta kontroli str. 26-28)

2.3. W latach 2012-2013 (do 30.03) firma Animal Control wylapała w Gminie 2 bezdomne psy, po jednym w każdym roku. W okresie tym nie złapano żadnego kota. Wszystkie złapane psy dostarczono do Hotelu dla psów.

W Urzędzie brak udokumentowanej informacji zapewniających możliwość identyfikacji wylapanych na terenie Gminy zwierząt, oraz liczby zwierząt poddanych zabiegowi sterylizacji lub kastracji oraz oddanych do adopcji. Urząd w okresie objętym kontrolą nie gromadził ww. informacji.

W powyższej sprawie Wójt stwierdził, że z chwilą objęcia obowiązków przez nową osobę w Urzędzie wszelkie czynności związane z przeciwdziałaniem bezdomności zwierząt są w Urzędzie dokumentowane.

Jedyną dokumentacją dot. adopcji była dokumentacja bezdomnego psa rasy Syberian Husky, który w okresie od 08.04. do 13.04.2013 r. przebywał pod opieką osoby fizycznej z miejscowości Babin. Po tym okresie przekazany został do adopcji do Berlina (adres adoptującego odnotowano w dokumentacji). Z osobą przetrzymującą tymczasowo bezdomnego psa Urząd nie zawarł umowy.

W powyższej sprawie pracownik Referatu wyjaśniła, że przyczyną nie podpisania umowy była niewiedza, że taką umowę należy zawrzeć. W przyszłości, jeśli wystąpi taka sytuacja, umowa dotycząca tymczasowej opieki nad zwierzęciem bezdomnym będzie podpisana z osobą przetrzymującą dane zwierzę.

(dowód: akta kontroli str. 29-35, 36-39, 40-65, 66-135, 136-144, 145, 146-160, 173-174)

2.4. W badanym okresie w Hotelu dla psów przetrzymywano 2 psy, które odebrano czasowo właścicielom na podstawie decyzji Wójta Nr 1/2011 z dnia 05.12.2011 r. wydanej w oparciu o art. 7 ustawy o ochronie zwierząt (przyczyna odebrania zwierząt określona w art. 6 ust. 2 pkt 19 ustawy o ochronie zwierząt). Zwierzęta przebywały w Hotelu w okresie od 05.12.2011 r. do 25.05.2012 r., a potem, jak wynika z wyjaśnień właściciela Hotelu, przekazane zostały Towarzystwu Opieki nad Zwierzętami Oddział w Szczecinie w celu przeprowadzenia adopcji. Gmina nie występowała do sądu o odebranie właścicielom 2 psów i przepadek ww. zwierząt. Powyższe postępowanie Urzędu było sprzeczne z zapisem art. 7 ust. 6 ustawy o ochronie zwierząt, który mówi, że odebrane zwierzę podlega zwrotowi, jeżeli sąd nie orzeknie w trybie art. 35 ust. 3 przepadku zwierzęcia, a także jeżeli postępowanie karne w tej sprawie zostanie umorzone.

Wójt wyjaśnił, że ww. psy przebywały w Hotelu przez pół roku, wcześniej również przez długi czas pozostawały bez opieki właścicieli, którym zostały odebrane. Uznano więc, że właściciele nie będą chcieli odzyskać zwierząt po tak długim czasie. W przyszłości kierowanie zwierząt do adopcji uzgadniane będzie z ich właścicielami, a w razie trudności z uzyskaniem ich zgody, sprawa kierowana będzie do sądowego rozpatrzenia.

(dowód: akta kontroli str. 29, 36-52, 146-160)

W działalności Urzędu w zakresie zapobiegania bezdomności oraz opieki nad zwierzętami stwierdzono następujące nieprawidłowości:

Ustalone
nieprawidłowości

- Brak obowiązujących w Gminie w latach 2012-2013 programów przeciwdziałania bezdomności, zgodnie z przepisem art. 11 ust 3 ustawy o ochronie zwierząt ,
- W okresie od stycznia 2012 r. do 11 marca 2013 r. Wójt zlecał wylapywanie bezdomnych psów bez zapewnienia im miejsca w schronisku, co naruszało art. 11 ust. 3 ustawy o ochronie zwierząt,
- Wójt zlecał firmie Animal Control wylapywanie bezdomnych psów, mimo iż firma ta nie posiadała zezwolenia Wójta na prowadzenie takiej działalności oraz bez określenia w udokumentowany sposób warunków wykonywania ww. usług oraz zasad ich rozliczania,
- Bezdomne zwierzęta wylapane w Gminie przekazywane były do Hotelu dla psów, mimo braku informacji czy prowadzący Hotel posiadał zezwolenia Burmistrza Polic na prowadzenie schroniska dla zwierząt, oraz czy działalność ta prowadzona jest pod nadzorem służb weterynaryjnych,
- W latach 2012-2013 (do 31.03.) w Urzędzie nie dokumentowano faktu zlecenia wylapywania zwierząt, nie gromadzono informacji o złapanych zwierzętach umożliwiających ich identyfikację, oraz danych o liczbie zwierząt poddanych zabiegowi sterylizacji lub kastracji i oddanych do adopcji,
- W badanym okresie Urząd nie podejmował działalności informacyjno-popularyzatorskiej mającej na celu zapobieganie bezdomności zwierząt w Gminie oraz nie zawarł umów z podmiotami świadczącymi usługi w zakresie opieki nad bezdomnymi zwierzętami,
- Urząd przekazał do adopcji 2 psy czasowo odebrane właścicielowi przez Gminę, mimo braku wystąpienia do sądu o ich przepadek.

Ocena
częstkowa

Najwyższa Izba Kontroli negatywnie ocenia działalność Urzędu w wymienionym zakresie.

3. Legalność i gospodarność wydatków. Rzetelność rozliczeń.

3.1. Środki finansowe na realizację *Programu* w wysokości 6.900 zł oraz 14.500 zł zaplanowano w budżecie Gminy na rok 2012 i 2013 oraz księgowano w dziale 750 – *Administracja publiczna*, rozdziale 75023 – *Urzędy gmin*, w § 4300 – *Zakup usług pozostałych*, a nie w dziale 900 – *Gospodarka komunalna i ochrona środowiska*.

Opis stanu
faktycznego

Wójt wyjaśnił, że środki finansowe na realizację *Programu* zostały zaplanowane w budżecie Gminy na rok 2012 i 2013 w dziale 900 *Gospodarka komunalna i ochrona środowiska*, lecz w trakcie realizacji zapłaty faktur omyłkowo zaksięgowano je w dziale 750 - *Administracja publiczna*. Po przeanalizowaniu zagadnień finansowania *Programu*, w drugim kwartale 2013 r. wydatki przeksięgowano z działu 750, rozdziału 75023, § 4300 na dział 900, rozdział 90095, § 4300.

Łącznie na finansowanie zadań związanych z opieką nad zwierzętami Gmina wydatkowała w 2012 r. – 6.042 zł (87,6% zaplanowanej kwoty), z tego na sfinansowanie wylapywania bezdomnych zwierząt – 50 zł, na transport zwierząt do Hotelu dla psów i kotów – 240 zł, na sfinansowanie pobytu wylapanych zwierząt w Hotelu - 476 zł. Na koszty opieki nad zwierzętami, które odebrano czasowo właścicielom na podstawie decyzji Wójta z dnia 05.12.2011 r. wydanej w oparciu o art. 7 ustawy o ochronie zwierząt wydatkowano 5.276 zł. Postanowieniem z dnia 20.03.2012 r. Wójt wszczął z urzędu postępowanie w sprawie zwrotu przez właścicieli, którym czasowo odebrano 2 psy, kosztów transportu, utrzymania i leczenia tych zwierząt, które zakończyło się wydaniem przez Wójta decyzji z dnia 28.05.2012 r. orzekającej obciążenie właścicieli ww. zwierząt kosztami w kwocie 5.170 zł. Wskazana kwota była zaniżona o 476 zł. Zgodnie z rachunkami wystawionymi przez firmy opiekujące się ww. zwierzętami, kwota ta powinna wynieść 5.646 zł. W związku z tym, że właściciele nie zapłacili kwoty ujętej w decyzji z dnia 28.05.2012 r. (patrz: upomnienie Nr 1/2012 z dnia 13.07.2012 r.), Wójt wystawił w dniu 25.07.2012 r. tytuł wykonawczy i zawnioskował do Naczelnika III Urzędu Skarbowego w Szczecinie o wszczęcie egzekucji wobec właścicieli zwierząt. W sprawie błędnie naliczonej kwoty do windykacji Wójt wyjaśnił, że w decyzji Wójta z dnia 28.05.2012 r. orzekającej o obciążeniu właścicieli 2 psów kosztami opieki nie uwzględniono kwoty 476 zł z rachunku Nr 21/12 z dnia 13.02.2012 r., który opłacono po wystawieniu tej decyzji w dniu 09.07.2012 r.

W I kwartale 2013 r. wydatkowała łącznie – 980 zł (0,7% zaplanowanej kwoty), z tego na sfinansowanie wylapywania bezdomnych zwierząt – 100 zł, na transport zwierząt do Hotelu dla psów – 280 zł oraz na sfinansowanie pobytu wylapanych zwierząt w Hotelu - 600 zł.

Wydatki z 2012 r. i 2013 r. udokumentowane i zaksięgowane były w sposób rzetelny i zgodny z ustawą o rachunkowości.

(dowód: akta kontroli str. 40-65, 66-135, 136-144, 145, 146-160)

3.2. W latach 2012-2013 (I kwartał) kwota wydatków poniesionych na wylapywanie i transport bezdomnych psów na terenie Gminy przez Animal Control (podmiot nieposiadający wymaganego zezwolenia na ww. działalność na terenie Gminy, wydawanego na podstawie art. 7 ust. 1 pkt 3 ustawy o utrzymaniu czystości) wyniosła łącznie 670 zł.

W ww. okresie kwota wydatków poniesionych na przetrzymywanie bezdomnych psów z terenu Gminy przez Hotel dla psów (nieposiadający wymaganej umowy z Wójtem na świadczenie ww. usług) wyniosła łącznie 1.076 zł.

Wójt wyjaśnił, że Gmina wypłacała środki podmiotom, na podstawie ustnych ustaleń pomiędzy pracownikiem Urzędu Gminy a wykonawcą. W 2013 r. z kontrahentami działającymi w obszarze ochrony przed bezdomnością zwierząt zawarte zostaną stosowne umowy.

(dowód: akta kontroli str. 136-144, 146-160)

3.3. Urząd w okresie 2012-2013 (I kwartał) nie prowadził kontroli warunków wykonania usług przez firmę Animal Control, jak i firmę Hotel dla psów współpracującą z Animal Control w zakresie warunków finansowania zadań dotyczących ochrony bezdomnych zwierząt, bytowania zwierząt, dokumentowania świadczonych usług, spełnienia ustawowych kryteriów prowadzenia działalności. Sprawdzone jedynie warunki, w jakich przebywały psy odebrane drogą decyzji właścicielom, którzy zostawili je bez opieki, lecz czynności te nie były dokumentowane.

Wójt wyjaśnił, że Urząd w ww. okresie nie podejmował czynności kontrolnych podmiotów, z którymi współpracował ze względu na to, że nie wpływały skargi ani

wnioski dotyczące bezdomnych zwierząt odłowionych przez firmę Animal Control i przetrzymywanych w Hotelu dla psów.

(dowód: akta kontroli str. 136-144, 146-160)

W działalności Urzędu w zakresie ponoszenia w latach 2012-2013 (do 31.03.) wydatków na opiekę nad bezdomnymi zwierzętami stwierdzono następujące nieprawidłowości:

Ustalone
nieprawidłowości

- Urząd w latach 2012-2013 (do 31.03.) na zadania z zakresu opieki nad bezdomnymi zwierzętami nielegalnie wydatkował kwotę 1.076 zł, gdyż w Gminie nie obowiązywał Program opieki nad zwierzętami bezdomnymi, a Urząd wypłacił ww. środki publiczne podmiotom nie mającym stosownych zezwoleń. Ponadto Urząd przekazał te środki bez sprawdzenia warunków sanitarno-bytowych w jakich zwierzęta przebywały,
- W badanym okresie księgowość Urzędu błędnie zaksięgowała kwoty wydatkowane przez Urząd na opiekę nad bezdomnymi zwierzętami,
- Błędnie naliczono kwotę do windykacji za opiekę w Hotelu nad 2 psami odebranymi czasowo właścicielowi.

Ocena
częstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia negatywnie działalność kontrolowanej jednostki w badanym obszarze.

IV. Wnioski

Wnioski
pokontrolne

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹⁰, wnosi o:

1. Przedkładanie Radzie Gminy projektów rocznych Programów w sprawie opieki nad zwierzętami bezdomnymi zgodnie z wymaganiami i terminami określonymi w ustawie o ochronie zwierząt,
2. Przedłożenie Radzie Gminy projektu uchwały w sprawie wymagań, jakie powinien spełniać przedsiębiorca ubiegający się o uzyskanie zezwolenia na prowadzenie działalności w zakresie wyłapywania bezdomnych zwierząt.
3. Zlecanie zadań z zakresu opieki nad zwierzętami bezdomnymi podmiotom posiadającym wymagane zezwolenia na prowadzenie działalności i określanie w udokumentowany sposób warunków wykonywania usług oraz zasad ich rozliczania.
4. Dokumentowanie w Urzędzie informacji zapewniających identyfikację wyłapanych zwierząt, danych o liczbie zwierząt poddanych zabiegom sterylizacji lub kastracji oraz o zwierzętach oddanych do adopcji,
5. Nadzorowanie podmiotów realizujących (na podstawie podpisanych umów) zadania Gminy w zakresie opieki nad bezdomnymi zwierzętami i przeciwdziałania bezdomności zwierząt oraz dokumentowanie stwierdzonych ustaleń w tym zakresie,
6. Kierowanie do adopcji zwierząt z wyjaśnioną sytuacją prawną (po odebraniu byłym właścicielom zwierząt przez sąd),
7. Prowadzenie przez Urząd i inicjowanie działalności informacyjno-popularyzatorskiej mającej na celu realizację w Gminie zadań dotyczących opieki nad zwierzętami bezdomnymi i zapobiegania bezdomności zwierząt,

¹⁰ Dz.U. z 2012 r. poz. 83, ze zm.

8. Korekta kwoty do windykacji za opiekę nad 2 psami odebranymi czasowo właścicielom i podjęcie kroków w celu windykacji wszystkich wydatków z tym związanych.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ust. 1 i 2 ustawy o NIK, kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Szczecinie.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania
uwag i
wykonania
wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 30 dni od dnia otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosków oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Szczecin, dnia czerwca 2013 r.

Kontroler
Leszek Smykowski
specjalista k. p.

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Szczecinie
Dyrektor

.....

.....